

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاب آوری؛ رویکردی نوین در مدیریت بحران

مؤلفان :

سید عبدالرسول حسینی

(عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور)

زهرا رضایی

نجیم نجیمی

(عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور)

انتشارات ارسطو

(چاپ و نشر ایران)

۱۳۹۶

سرشناسه: حسینی، سیدعبدالرسول، ۱۳۵۹ -
 عنوان و نام پدیدآور: تاب‌آوری، رویکردی نوین در مدیریت بحران / مولفان سید
 عبدالرسول حسینی، زهرا رضایی، نجم‌نجیمی.
 مشخصات نشر: مشهد: ارسطو، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۱۴۹-۵
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۱.
 موضوع: تاب‌آوری
 موضوع: Resilience (Personality trait)
 موضوع: مدیریت بحران -- جنبه‌های روان‌شناسی
 موضوع: Crisis management -- Psychological aspects
 موضوع: مدیریت بحران
 موضوع: Crisis management
 شناسه افزودنی: ۱۳۶۶ -
 شناسه افزوده: نجم‌نجیمی، زهرا، حیم، ۱۳۵۶ -
 رده‌بندی کنگره: ۶/۵۰۵ RJ
 رده‌بندی دیویی: ۶۱۵/۹۰۰۰۹۱۵۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۶/۱۸۳۳

نام کتاب: تاب‌آوری؛ رویکردی نوین در مدیریت بحران
 مولفان: سیدعبدالرسول حسینی - زهرا رضایی - نجم‌نجیمی
 ناشر: ارسطو (با همکاری سامانه اطلاع‌رسانی چاپ و نشر ایران)
 صفحه‌آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
 تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶
 چاپ: مدیران
 قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۱۴۹-۵
 تلفن‌های مرکز پخش: ۳۵۰۹۶۱۴۵ - ۳۵۰۹۶۱۴۶ - ۵۱
www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

چاپ و نشر ایران

فهرست مطالب

شماره صفحه	عناوین
۹	پیشگفتا
۱۱	گفتار اول: کلیات تاب آوری
۱۳	مقدمه
۱۴	دستورالعمل جهانی در کاهش خسارت پذیری الایا HFA
۱۵	سیری بر تاریخچه تاب آوری
۱۸	تعاریف و مفاهیم تاب آوری
۲۸	تعاریف و مفاهیم تاب آوری در رشته های علمی مرتبط
۲۹	مدل ها و چارچوب های ارائه شده در مورد تاب آوری
۳۳	رویکرد تاب آوری
۳۵	تحلیل تبیینی مفهوم تاب آوری
۳۹	ابعاد تاب آوری
۵۲	مدیریت تاب آوری
۵۳	اهمیت تاب آوری

۵۶	 تاب آوری زیست محیطی
۵۸	 خصوصیات جامعه تاب آور
۶۰	 خصوصیات جامعه تاب آور قبل از سانحه
۶۱	 خصوصیات جامعه تاب آور در حین و پس از سانحه
۶۳	 گفتار دوم: بحران، مفاهیم و کنترل
۶۵	 تاریخچه بحران و مدیریت بحران
۶۹	 مفهوم بحران
۷۳	 ویژگی های بحران
۷۵	 حالات کلی و متمایز بحران ها
۸۱	 سطوح بحران
۸۲	 تقسیم بندی های بحران
۸۳	 برنامه ریزی برای مقابله با بحران
۸۴	 مواجهه با بحران و کنترل آن
۸۹	 گفتار سوم: مدیریت بحران و مفاهیم آن
۹۱	 مدیریت بحران
۹۳	 نظام جامع مدیریت بحران
۹۴	 روند برنامه ریزی برای دستیابی به طرح جامع مدیریت بحران
۹۵	 تقسیم بندی مدیریت بحران

رویکردهای مدیریت بحران	۹۶
اهمیت و ضرورت مدیریت بحران	۱۰۱
اهداف مدیریت بحران	۱۰۳
الزامات مدیریت بحران	۱۰۴
چرخه مدیریت بحران	۱۰۸
مراحل مدیریت بحران	۱۱۰
- اقدامات قبل از وقوع بحران	۱۱۱
- اقدامات حین وقوع بحران	۱۱۱
- اقدامات بعد از وقوع بحران	۱۱۲
فرآیند برنامه ریزی مدیریت بحران	۱۱۳
دیدگاه‌های مربوط به مدیریت بحران	۱۲۰
ارکان اساسی مدیریت بحران	۱۲۱
رویکردهای مدیریت بحران	۱۲۳
وظایف مدیران بحران	۱۳۱
شش گام برای مدیریت بهتر در زمان بحران	۱۳۱
بحران و فرآیند مدیریت بحران	۱۳۲
نکته پایانی	۱۳۵
منابع	۱۳۹

پیشگفتار

یکی از فضلاتی که همواره و در طی قرون متمادی، زندگی جوامع انسانی را مورد تهدید قرار داده و قحط بلایا و سوانحی است که در صورت ناآگاهی و نداشتن آمادگی، صدمات جبران ناپذیری به ابعاد مختلف زندگی انسان‌ها اعم از حوزه‌های سکونت، اجتماعی، اقتصادی، روانشناختی و ... وارد می‌کند. پرداختن به برنامه‌ها و اصول کاهنده بلایای طبیعی و اثراتشان، توجهی ریزه را طلب می‌نماید.

در این راستا، به جهت بهینه‌سازی زیرساخت‌های مدیریت کاهش خطرپذیری و نیز بهبود مدیریت بحران در ایران تاکنون اقداماتی مَرچند ناکافی ولی قابل توجه و مفیدی صورت گرفته است. این در حالی است که تجارب جهانی در برخورد با حوادث گذشته و نیز تجارب بدست آمده در ایران نشان می‌دهند مدیریت کاهش خطرپذیری سوانح اولاً بهینه نیست و در ثانی بدون داشتن برنامه‌ای جامع، مدور و درگیرنده کلیه سازمان‌ها اعم از دولتی یا خصوصی که به نحوی با موضوع این مدیریت مرتبط هستند، نه عملیاتی است و نه رافع مشکلاتی ناشی از شرایط خطرپذیری خواهد بود. در این ارتباط تاب‌آوری به دلیل آینده‌نگری در برابر مخاطرات؛ که آن به دلیل پویا بودن واکنش جامعه در برابر مخاطرات است؛ به گسترش گزینه‌های سیاستی برای رویارویی

با عدم قطعیت و تغییر کمک می کند. در این صورت افزایش تاب آوری در برابر سوانح می تواند به ایجاد افزایش ظرفیت سازگاری و معیشت پایدار جامعه منجر شود. کتاب حاضر به بررسی تاب آوری و مدیریت بحران در سه گفتار می پردازد.

گفتار اول، به کلیات تاب آوری پرداخته است. در این گفتار به مباحث تاب آوری پرداخته ایم.

گفتار دوم؛ بحران، مفاهیم و کنترل آن پرداخته است. در این گفتار به مباحث بحران پرداخته ایم.

گفتار سوم؛ مدیریت بحران و مفاهیم آن پرداخته است. در این گفتار به مباحث مدیریت بحران پرداخته ایم.

سید عبدالرسول حسینی

(عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور)